

Meander rapportage

Proeftuin
wijkverpleging
samen met
CZ en VGZ

Symposium 'Wijkverpleging in beweging'

Van regels naar ruimte en eigen regie

De wijkverpleging is binnen Meander-Groep volop in beweging. In 2016 is, in goede samenwerking met ziektekostenverzekeraars CZ en VGZ, de proeftuin wijkverpleging gestart en sinds die tijd is de zorg geheel anders ingericht. De klant heeft de regie en de eigen medewerkers krijgen de regelruimte daarin mee te gaan. Geen vaste uren, maar per klant kijken wat nodig is. Wat leek als een vooruitstrevend idee, is inmiddels een omarmde en goed bewezen werkwijze geworden! De wijkverpleging binnen Meander is getransformeerd van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat'. En met succes! Deze transitie trekt landelijk aandacht. Vanuit diverse zorgorganisaties komt regelmatig de vraag of ze bij Meander Thuiszorg mogen ervaren hoe hier de transitie is aanpak. Zo is het idee voor een symposium ontstaan.

Op 23 oktober vond het symposium 'Wijkverpleging in beweging' plaats. Via workshops beleefden de deelnemers de praktijk mee. Aan bod kwamen thema's als verpleegkundig leiderschap, zelfsturende teams, het volledige pakket thuis en samenwerking met de spoedeisende hulp en huisartsenpost. Tijdens het plenair gedeelte nam directeur Mieke Franssen de aanwezigen mee in het transitieproces. Wim van der Meeren, bestuursvoorzitter van CZ, vertelde over de grotere beweging die nodig is om Zuid-Limburg gezonder te maken en de rol van stakeholders hierin. Meander verpleegkundige Bram Smeets gaf een inblik in de innovatie in de zorg.

Familie-avonden van Meander Thuiszorg drukbezocht

Een succes, zo mag je de twee informatiebijeenkomsten in Kerkrade over 'eigen kracht en positieve gezondheid' van Meander Thuiszorg beslist noemen: op 8 en 9 oktober was de kapel van zorgcentrum Vroenhof tot de laatste stoel bezet met bewoners van de aanleunwoningen, hun familie en leden van de cliëntenraad. "Dit soort familie-avonden gericht op preventie zijn ook onderdeel van de Proeftuin wijkverpleging", vertelt Tessa Schreijers, directeur Meander Thuiszorg.

Het thema van de eerste twee bijeenkomsten was gebaseerd op de nieuwe werkwijze van de thuiszorg: 'eigen kracht en positieve gezondheid'. Dat is vandaag de dag het uitgangspunt van alle thuiszorgmedewerkers. Zij kijken wat mensen zelf nog kunnen, al dan niet met hulp van mensen uit hun netwerk, handige hulpmiddelen en de voorzieningen in de buurt. "De vraag is hoe u actief zelfstandig thuis kunt blijven wonen. Wat heeft u daarvoor nodig en welke ondersteuning is gewenst? En wat levert het u op?", vertelde Ellen Schulteis, manager verpleging en verzorging in Kerkrade (Zuid, Oost en Centrum) tegen de bezoekers van beide bijeenkomsten.

Eigen kracht

José Blezer van Meander Leren ging vervolgens kort in op de scholing van medewerkers in de zorg in stimuleren van klanten om actief te blijven. En zij testte de kennis van de zaal met een quiz. Om met plezier te constateren dat mensen goed op de hoogte zijn van het belang van bewegen. Wat aanwezigen vinden van het idee van 'eigen

kracht', vroeg zij de zaal. "Ik vind dat goed", antwoordde een oud-mijnwerker tijdens de tweede bijeenkomst. "Wat ik zelf kan, doe ik zelf." Dat is fijn, zei José Blezer. "Want wetenschappelijk onderzoek laat zien dat mensen meer energie krijgen als ze zelf actief blijven. Ook neemt hun zelfvertrouwen toe en zijn ze minder snel neerslachtig. Maar", zo vroeg ze aan de zaal, "misschien vindt u wel dat u nu te veel zelf moet doen?" Nee, dat vond eigenlijk niemand; de nieuwe werkwijze werpt kennelijk al zijn vruchten af. "Je moet de dingen samen doen, op je gemak. En daarna gewoon even uitrusten", vond een diabetes-patiënte.

Hulpmiddelen

Mensen kunnen vaak ook meer dan ze denken, zeker als zij daarbij handige hulpmiddelen leren gebruiken. Wijkverpleegkundige Ans Breuer toonde tijdens beide bijeenkomsten een aantal van die hulpmiddelen. Zoals de Medido, die ervoor zorgt dat mensen op het juiste moment medicijnen nemen. En handige hulpmiddelen om (steun)kousen aan en uit te trekken en je ogen zelf te druppelen. "Wij ne-

men die middelen mee naar de klant en begeleiden hen in het gebruik ervan. Maar als dat echt niet lukt, dan helpen wij", vertelde Ans Breuer. De hulpmiddelen gingen de zaal door en brachten veel gesprekken op gang. "Die heb ik ook, dat werkt heel goed", klonk het her en der. Ook de hulpmiddelen die ergotherapeute Ellis Reuleaux introduceerde, konden op veel belangstelling rekenen. Zoals de hulpmiddelen waarmee mensen zelfstandig kunnen blijven eten en drinken, opstaan, gaan zitten of liggen en potten en blikken kunnen openen. "En dit is slechts een klein gedeelte", benadrukte Ellis Reuleaux. Ellen Schulteis rondde de bijeenkomst af met de oproep vooral deel te nemen aan de activiteiten die in en rondom zorgcentrum Vroenhof georganiseerd worden. "Samen zijn met anderen is ook actief bezig zijn. Het voorkomt dat mensen gaan vereenzamen. In de goodiebag die u meekrijgt, vindt u alle informatie over de activiteiten." Er komen zeker meer van dit soort preventieve thematische bijeenkomsten. Volgende keer wellicht rond het thema eenzaamheid.

Pilot met thuis controleren van urine en meten vitale functies zeer succesvol

Dit voorjaar startte Meander Thuiszorg met een pilot om te onderzoeken of de urine van klanten thuis kan worden gecontroleerd. En dat verliep zo succesvol, dat de pilot in juni werd uitgebreid met het thuis meten van vitale functies, zoals de bloeddruk en hartslag. “Eigenlijk ligt het voor de hand om dit in de thuiszorg ook te doen, net als in de verpleeghuizen. Het is veel fijner voor de klant en wij beheersen de vaardigheden”, zegt Noëlle Heiligers, verzorgende plus in Bocholtz.

Ze is ronduit enthousiast over de pilot, evenals collega Iris Rutten, Zichtbare Schakel/wijkverpleegkundige in Heerlen-Centrum. Samen vertellen ze hoe het idee voor de pilot in hun werkgebied (en Simpelveld) ontstaan is. Zo komt het regelmatig voor dat klanten klachten hebben die kunnen duiden op een blaasontsteking, zoals buikpijn, of verwardheid. De huisarts wil in die gevallen graag de ochtendurine controleren, maar dat is in veel gevallen makkelijker gezegd dan gedaan. Want lang niet iedereen heeft iemand die daarvoor even langs kan komen en naar de huisarts kan gaan. En zelf kunnen thuiszorgmedewerkers de urine niet wegbrengen, omdat dit ten koste gaat van de zorgtijd voor andere klanten.

Urinesticks

In goed overleg met de huisartsen is besloten dat thuiszorgmedewerkers vanaf het niveau verzorgende plus in een pilot de waarden in de urine mogen meten met urinesticks. Dit doen zij altijd in overleg met de huisarts. Als zij de stick even in de urine hebben gehouden, kunnen zij deze naast een potje met zes verschillende waarden houden. Zo wordt meteen duidelijk van welke waarde sprake is. “Dit geven we door aan de huisarts, die dan de diagnose stelt en beslist wat er moet gebeuren. Overigens is in de meeste gevallen meteen duidelijk of de uitslag positief of negatief is”, vertelt Iris Rutten. Als de klachten langer aanhouden, is het wel eens nodig dat urine alsnog op kweek wordt gezet.

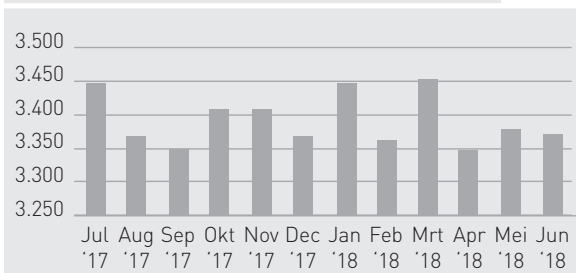
Vitale waarden

De pilot pakte goed uit: medewerkers, klanten en huisartsen zijn allemaal positief. Ook huisartsen buiten het pilotgebied toonden interesse. Zo ontstond het idee om de pilot uit te breiden met het meten van vitale functies. Die basiscontroles worden in het verpleeghuis regelmatig gedaan als iemand zich bijvoorbeeld niet lekker voelt. “Maar in de thuiszorg gebeurt dat zelden, ook al zijn we er wel in geschoold. Hooguit wordt de temperatuur van een klant wel eens gemeten en heel soms de bloeddruk”, vertelt Noëlle Heiligers. De thuiszorgteams die meedoen aan de pilot, hebben nu elk een speciale tas met hulpmiddelen voor het meten van de bloeddruk, de hartslag, het zuurstofgehalte in het bloed (saturatie), de suikerspiegel en de temperatuur. Ook de urinesticks zitten in de tas. Per team neemt een wijkverpleegkundige of verzorgende plus die tas mee. Indien nodig kunnen andere collega's een beroep op hen doen. Waar verzorgenden plus en wijkverpleegkundigen het gebruik van de urinesticks afstemmen met de huisarts, kunnen ze de andere hulpmiddelen naar eigen inzicht inzetten. “Als ik dan daarna contact opneem met de huisarts of huisartsenpost, kan ik meteen waarden doorgeven”, vertelt Noëlle Heiligers. Zij heeft dit sinds juni al meerdere keren gedaan. Bij een klant met een black out bijvoorbeeld en bij iemand die moest braken en misselijk was. De diagnose is altijd aan de arts. “In het laatste geval waren de waarden zo afwijkend, dat een nightcare arts is gekomen.” De pilot laat zien dat de werkwijze ondersteunend is voor alle betrokken partijen en klanten er blij mee zijn. “Onnodige druk op het spreekuur bij de huisarts wordt voorkomen en klanten vinden het fijn dat thuis een vertrouwd iemand de controles doet”, zegt Iris Rutten. Later dit jaar zal de pilot officieel worden geëvalueerd, besluit zij.

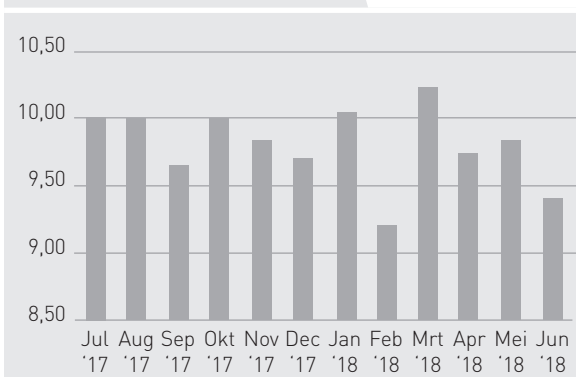
Facts & Figures

Aantal klanten CZ Wijkverpleging

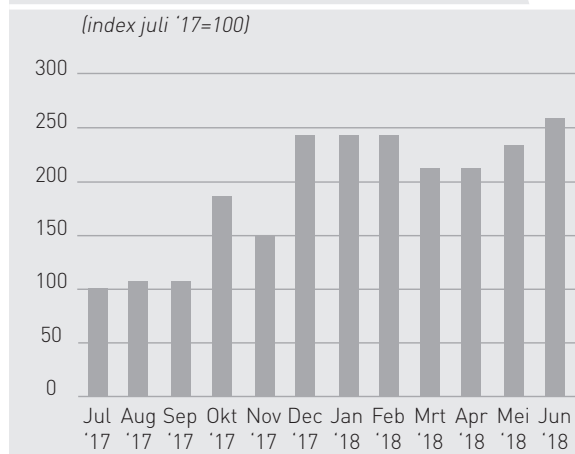
Het aantal CZ-klanten in de wijkverpleging van Meander fluctueert in de periode van juli 2017 tot en met juni 2018 tussen de 3348 en 3456 en komt in deze periode gemiddeld uit op 3393 klanten. Sinds de afspraken in 2016 op basis van budget per klant per maand is dit gemiddelde vrij stabiel gebleven. In bovenstaande cijfers zijn niet opgenomen de VPT-klanten, die in deze periode wel een stijging laten zien.

Uren per klant / per maand

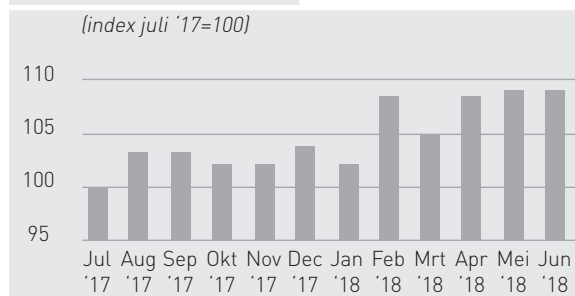
De klanturen per maand bewegen in deze periode tussen de 9,22 en 10,25, met een gemiddelde van 9,81. Het betreft de klanturen per maand van alle wijkverplegingsklanten bij Meander, ongeacht de financiering.

Cumulatieve resultaatontwikkeling V&V

De proeftuingedachte en daarmee samenhangende organisatorische en zorginhoudelijke veranderingen hebben vanaf begin 2017 ervoor gezorgd dat het exploitatiesaldo van de V&V positief is geworden. In de loop van 2017 en 2018 blijft het positieve resultaat stijgen.

Kosten per klant V&V

De kosten per klant laten in de periode, met name in de tweede helft, een lichte stijging zien. De ruimte die in financiële zin is gecreëerd na de introductie van de proeftuin wordt momenteel ingezet om processen te verbeteren en te optimaliseren en innovatieve projecten op te pakken.